

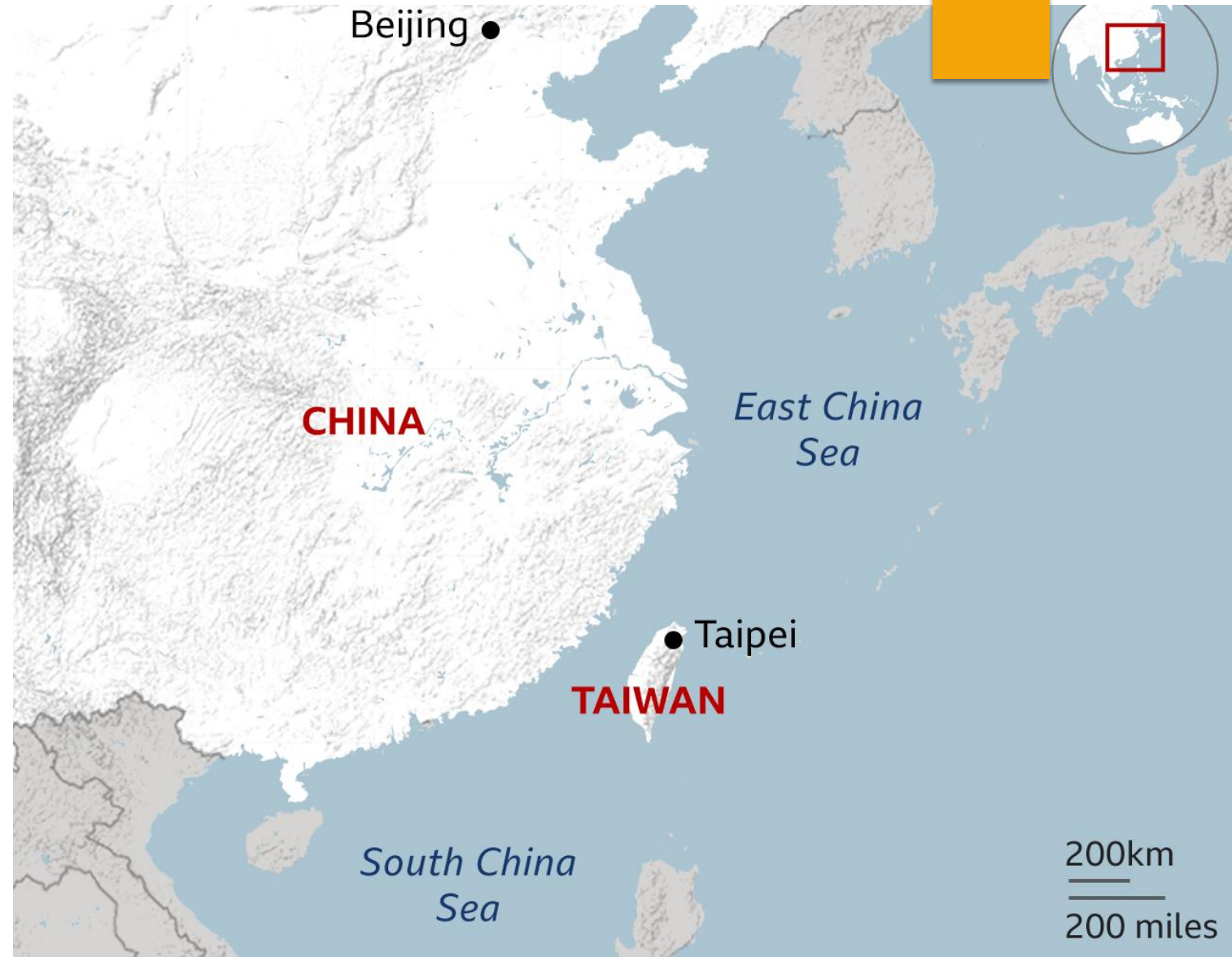
Kpl 16,

Kiinan nousu suurvallaksi

S.143-149

Kiina IIMS jälkeen: Kommunistinen diktatuuri

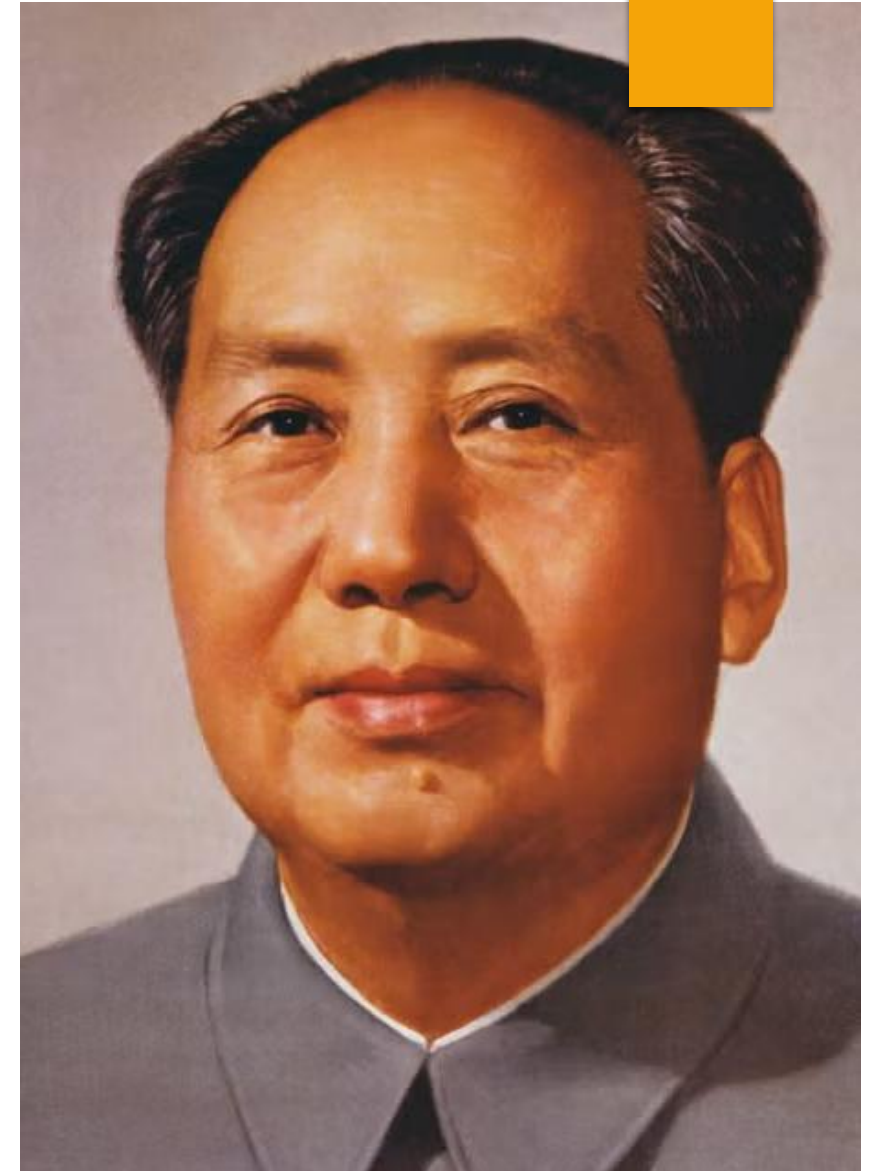
- Kiinassa sisällissota:
kansallismielinen Kuomintang-
puolue vs. kommunistipuolue
- Kommunistit voittivat → Kiinan
kansantasavalta 1949 → Kiinan
johtoon Mao Zedong
- Kansallismieliset pakenivat
Taiwanin saarelle

Mao Zedong

Kiinan johdossa 1949-1976

- Keskitetty hallinto ja itsevaltainen johto
- Suuri harppaus (1958-1960)
  - Tavoitteena maan nopea teollistaminen
  - Talonpojat teollisuuteen, pellot viljelemättä - epäonnistuminen
    - nälänhätä, kymmeniä miljoonia kuoli nälkään
- Kulttuurivallankumous (1966-1976)
  - ”neljän vanhan” hävittäminen: ajatukset, kulttuuri, perinteet, tavat
- Mao kuoli 1976

Deng Xiaoping

Kiinan johdossa 1978-1992

- Uudistusmielinen: yksityisyrittäminen, markkinoiden avaaminen
- ”Kiina-ilmiö” = ulkomaisten yritysten tuotannon siirtäminen Kiinaan, koska siellä oli halpaa työvoimaa ja suuret markkinat
- Kiinan talouskasvu (BKT kasvu 10% vuodessa) ja elintason nousu
- Kommunistipuolueen diktatuuri
  - Tienanmenin verilöyly 1989: opiskelijat vaativat poliittisia uudistuksia ja parempia taloudellisia oloja
  - Armeija hajotti mielenosoittajien joukot, tuhansia kuoli ja vangittiin
  - Tiedotusvälineiden valvonnan tiukentaminen

Xi Jinping

Kiinan johdossa 2013-

- Autoritaarinen kommunistinen yksipuoluediktatuuri
- Presidentin toimikausia ei ole rajattu (2018)
- Korruption vastainen taistelu
- Voimakas kansallistunne
- Kiinan vaikutusvallan kasvu
- Ongelmia:
  - Ihmisoikeuskysymykset vaikeuttavat suhteita muihin maihin (kansalaisten valvonta, mielipidevangit, ei vapaata tiedonvälitystä, uskontojen harjoittamista valvotaan ja rajoitetaan)
  - Saasteet
  - Suuret tuloerot

Kiinan vaikutusvallan kasvu

- 1964 oma ydinase
- 1972 Kiina Taiwanin tilalle YK:hon, turvallisuusneuvoston pysyvä jäsen
- 1990-luvulla taloudellinen vahvistuminen, nykyään maailman toiseksi suurin kansantalous
- Kansainvälisiä investointeja ja yritysostoja → muut valtiot riippuvaisia Kiinasta
- Teknologian kehittäminen (tiedustelu, vakoilu)
- Maailman suurin armeija ja vahva laivasto
- Hyvät suhteet Pohjois-Koreaan vs. huonot suhteet Japaniin ja Filippiineihin
- Taiwanin kysymys ja ”Yhden Kiinan politiikka”
  - Taiwanilla oma hallintojärjestelmä, armeija ja kauppasuhteet
  - Kiina vastustaa Taiwanin itsenäistymispyrkimyksiä
- Hongkong
  - Kiina on kiristänyt otetta Hongkongista ja asukkaiden oikeuksia on kavennettu
- Koventunut ulkopolitiikka, haastaa Yhdysvaltojen johtoasemaa
- Yhteistyö Venäjän kanssa

Läksy

Lue kpl 16, Kiinan nousu suurvallaksi, s.143-149

Tee tehtävät 1, 3, 8, s.149